

izseljeništvu, kakršno odseva v rezijanski pesmi, pravljici in povedki (L'emigrazione nella letteratura popolare resiana); Z. Kumer se je lotial teme o domovinski ljubezni, ki jo izpričujejo slovenske ljudske pesmi (Heimatliebe im slowenischen Volkslied).

Drugi dan, 5. junija 1975 so bila dopoldan na vrsti tri predavanja, sestanku je predsedoval dr. R. Wildhaber. N. Cantaruttijeva je spregovorila o pripovedništvu izseljencev v Ertu (Emigrazione e tradizioni popolari nel paese di Erto); A. Maissen o izseljencih v Graubundu, kot se jih spominjajo starejši (Was wissen alte Leute in der „Surselva Grischuna“ noch uber die fruheren Auswanderungen zu berichten?) in G. P. Gri o izseljeniški furlanski pesmi (Emigrazione e canto popolare friulano).

Popoldan se je zasedanje nadaljevalo in tudi končalo pod predsedstvom dr. G. Schroubeka. V. Vodušek je obdelal specialno temo o „lidijski“ kvarti v rezijanski glasbi in z več zvočnimi primeri prijetno popestril svoja izvajanja o rezijanski glasbi (La quarta „lidica“ nella musica popolare resiana); M. Ramovš je posegel na področje plesa ter podčrtal vlogo in pomen plesnih folklornih skupin v življenju slovenskih izseljencev (Die Rolle der Tanztradition im Leben slowenischer Auswanderer). Zadnji je predaval R. Pellegrini in na temelju pretresljivih pisem karnijskih izseljencev razčlenil njihov jezik (Lettere di emigranti carnici — osservazioni linguistiche).

Večer tega dne je obogatila rezijanska folklorna skupina. Ta ni navdušila samo udeležencev osmega zasedanja Alpes orientales pač pa je ogrela tudi domačine, ki so v velikem številu napolnili šolsko dvorano. Za vse, ne samo za tiste, ki so prvič poslušali viže domačih umetnikov, ti so s „cituro“ (goslimi) in „brunkolo“ (kontrabas) spremljali plesalce — je ostal večer v nepozabnem spominu. Glasba, pesem, ples, slovesna drža plesalcev, takt muzikantov, ki s peto udarjajo ob tla, vse to je prevzelo pisano družbo vzhodnoalpskih etnologov, da smo zares iz srca nagradili plesalce in muzikante z iskrenim aplavzom.

Zadnji dan nas je Rezija očarala še drugače: popeljali smo se s svojimi avtomobili na Korito (Koritis), ki leži pod Kaninom, obdana z njivicami, senožeti in pašniki. Vodstvo je prevzel dr. Matičetov, naš cicerone. Sicer se ni izkazal s pretirano gostobesednostjo pač pa z izkušeno besedo poznavalca razmer in izročila rezijanskih rojakov, ki so mu še posebej pri srcu zaradi tragične usode ljudi, razkropljenih po številnih tujih mestih. Rezija se je mnogim udeležencem razkrila šele na Koritu: doživljali smo jo ob sončnem vremenu, pod mogočnim Kaninom z bleščočimi snežniki in ozelenelimi pašniki, skoraj idiličnem vaškemu miru; ob skupnem obisku bližje planine; zatikajočem se pogovoru z domačini in tudi ob slovesni sklepni besedi R. Wildhaberja, s katero je povzel misel nas vseh: težko se poslavljamo od Rezijanske doline, njenih slikovnih gorá, gostoljubnih Rezijanov, katerih bogastvo se ne razkriva v izobilju polj in sadovnjakov pač pa v izjemnem duhovnem izročilu, rojenem v trdnem življenju, iskrenem čustvovanju in tudi življenskem optimizmu.

Pot nazaj do Rávanca bo ostala udeležencem v spominu, ker smo šele s skupno prijateljsko pomočjo drug drugemu uspeli prevoziti zadnji, najbolj strm klanec tik pred Solbico, kjer se začenja dobra asfaltirana cesta, ki povezuje vse rezijanske vasi v dolini.

Zjutraj 6. junija 1975 smo se razhajali v upanju, da se bomo srečali na devetem selovnem sestanku, morda v Švici, kamor vabi vzhodnoalpske etnologe dr. R. Wildhaber.

Ko končujem kratki zapis vtisov o rezijanskem srečanju skupine Alpes orientales, ne da bi nadrobno spregovoril o samih predavanjih, ki bojo tako in tako tiskana, se ob koncu sprašujem, kakšna bo nadaljna usoda neformalne delovne skupine, saj terja organizacija srečanja kar precej dela, premagovanja različnih ovir in tudi znanja. Pri tem mislim še posebej na znanje tujih jezikov, ki jih še manj kot slovenski udeleženci ne obvladajo mlajši kolegi iz sosednjih dežel toliko, da bi v njih lahko pisali in govorili? Dosedanja bogata žetev — sedem zbornikov — nas obvezuje, da sodelujemo še naprej in da iščemo nove možnosti za čim bolj plodno in uspešno delo, za nadaljnje sodelovanje s kolegi iz sosednjih dežel, s katerimi nas veže skupen vzhodnoalpski kulturni prostor.

Tone Cevc

NIKO KURET — SEDEMDESETLETNIK?

Ko se bo na Jurijevo ta bajčni predstavnik pomladi srečal s slovenskim raziskovalcem šeg, šem in iger, se bo najbrž zavistno začudil mladostnosti našega prijatelja, ki mu bo nadležno izročilo naprtilo prav ta dan nekakšne „križe“, katere naj bi celó vriskáje sprejel, ker zna toliko latinščine (in še, da prihaja jubilej vanjo iz herbejščine. . .). Ker smo sami priče žilave zagnanosti in delavnosti v Trstu rojenega in v belem, veselem Celju ter Jurkloštru odraslega Nika Kureta, jubilirajmo z njim — ustrezno njegovi vedrini, dediščini teh slovenskih pokrajin in rodov — s pogledom na njegov delež v naši stroki, ki nam bodi v tolažbo zavoljo izpolnjenih dolžnosti in morda mlajšim v vzpodbuden opomin. . .

K vsestranski umski in ročni Kuretovi spretnosti sodi tudi gibčno obvladovanje jezikov, ne le romanskih, ki si jih je bil nekoč izbral za krušno stroko — in gladki, gibčni, sočni slog, s katerim obvladuje tako poljudno pripoved kot utrudljivo raziskovanje. Primerjalno slovstvo (v stari Kidričevi šoli, s poznavanjem dejstev in idej!) mu je le še razširilo pogled in ga privedlo — poleg pesmi, ki nam jo je daroval s svojim tenorjem in z odprtim srcem za vse življenje naokrog — k ljudski kulturi. . .

Šolsko tlako — od Kranja, mimo odpusta iz službe, do Urških gostincev ob Ljubljani — in spretno opravljanje založniških ter radijskih poslov — so mu poleg pisanja in režiranja lutkovnih iger, prevodov romanov in dram, teoretično prikazovanje sodobnega igravstva, izdajanje revije in zbirke zanj — lajšali tudi učbeniki, slovarji, katalogi. . .toda že 1944 je Etnolog natisnil njegove Pustne šeme na Cerkljanskem, delo v Grafenauerjevi komisiji za slovensko narodopisje od 1947 in v Inštitutu SAZU od 1954 — kjer vodi odsek za ljudske šege in igre — pa ga je docela pritegnilo v etnologijo.

Iz Kuretove bibliografije — do 40 str. tipkopisa — se kljub njegovi mnogostranosti oblikujejo tri temeljne smeri njegovega raziskovanja. O šemah je pričel pisati poljudno pred 40 leti. Za sintetičnima pregledoma Aus der Marskenwelt der Slowenen (Dunaj 1955), v Švici 1967 in za vso Evropo v Enciclopedia univ. dell'arte 1964 pa sledi vrsta študij od bohinjskega harlekina do drugih gorenjskih

šem in korantov, Pehltre babe in do razprave o fenomenologiji maske 1973. Kuret je dognal pri nas temeljna spoznanja o tem področju, čeprav so mu sintetična raziskovanja še v rokopisu.

Prav tako je N. K. — s praktičnim poznavanjem gledališča in posebej sodobnih prizadevanj v ljudski igri — opravil temeljno raziskavo našega **ljudskega igranja**. S pretresom in dopolnitvami starega gradiva o njem je odkril še vrsto njegovih sestavin in dolóčil njegov zgodovinski razvoj: od vélikonočnih iger (1937), lj. lutkarstva do ljubljanske igre o paradizu in pregleda lj. gledališča pri Slovencih (SE 1958), do radijskih in knjižnih priredb Drabosnjakovih iger, raziskav obrednega zibanja in jasličarstva in še in še.

Tretje, na zunaj bolj vidno K. raziskovalno območje so ljudske **šegé** s knjigo Ziljsko štehvanje in njegov evropski okvir (1963), predvsem pa s Prazničnim letom Slovencev I-IV (1965-70), ki mu imajo le malokje enako, z vso temeljitostjo zbrano in razčlenjeno ter v primerjalno celoto postavljeno razlago letnih šeg. Do tega dosežka pa je N. K. prišel z vrsto manjših spisov, npr. o žaganju babe, Adonisovih vrtičkih, o prekm. remenkah itn. ter z dog-

nanji v že naštetih, saj so šeme in igre organsko združene s šegami.

Adonisovih vrtičkih, o prekm. remenkah itn. ter z dogajalnji v že naštetih, saj so šeme in igre organsko združene s šegami.

Že uspehi na vsakem od teh področij zase so vredni enega raziskovalca. K. jim je pridružil še množico strokovnih in poljudnih knjig, spisov in ocen z objavami tudi v tujini. Zato se ne čudimo, da ga tam bolje poznajo in cenijo, ne le s Pitrejevo nagrado v Italiji in z mednarodno Herderjevo, marveč še z drugimi strokovnimi priznanji. Ne prezrimo njegovega dela za mednar. etnol. bibliografijo, za naš etnološki film, na njegovo organizacijsko delo v SED (urednik Glasnika, predsednik), v revijah, na domačih in tujih zborih. In ne nazadnje, da vzdržuje s svojimi organizacijskimi in drugimi naporji ISN, katerega glavni delovni predstavnik je. Mimo skromne nagrade Sklada B. Kidriča doma njegovo delo še ni dobilo nikakega ustreznega moralnega priznanja, kar pa naj N. Kuretu ob vseh s stalnim poštenim delom doseženih uspehih še naprej ne greni njegovega delovnega zanosa. Želimo Ti le zdravja, da boš mogel razgrniti še zadnje krinke in se veseliti vseh iger in burk!

Vilko Novak

Slovenski etnologi ob praznovanju 80-letnice akademika Ivana Grafenauerja 1960 v Ljubljani. Sedijo (z leve): dr. Zmaga Kumer, dr. Ivan Grafenauer, dr. Lino Legiša; stojijo (z leve): dr. Vilko Novak, dr. Emiljan Cevc, dr. Boris Orel in dr. Niko Kuret. (Glej: Glasnik SED 2/1959-60, št. 3, str. 20).

ETNOLOŠKA TOPOGRAFIJA SLOVENSKEGA ETNIČNEGA OZEMLJA. Poročilo o delu do konca decembra 1975 leta.

Težnja po načrtanem delu na etnološkem področju, ki je med slovenskimi etnologi ponovno zaživela z ustanovitvijo področne raziskovalne skupnosti, je dala že prve vidne rezultate. Sredi 1973 leta je bilo na skupnem sestanku slovenskih etnologov dogovorjeno, da pričnejo z etnološko topografijo slovenskega etničnega ozemlja. Reziskovalna naloga, ki je bila prijavljena pri RSS, je obsegla pripravo teoretičnih izhodišč, poročila o dosedanem topografskem delu na Slovenskem in sestavo vprašalnic. Organizacijski del naloge je prevzel Slavko Kremenšek, vprašalnice pa naj bi sestavili strokovnjaki za posamezna področja. Pripravljenost na sodelovanje je bila velika in v začetku ni nihče oporekal, da je

tako delo potrebno. Vendar je priprava osnutkov tekla počasneje, ko bi pričakovali glede na pomembnost dela in kot je bilo predvideno.

Pripravljenost na sodelovanje je bila velika in v začetku ni nihče oporekal, da je tako delo potrebno. Vendar je priprava osnutkov tekla počasneje, kot bi pričakovali glede na pomembnost dela in kot je bilo predvideno.

Osnutki so bili razmnoženi in razposlani nad tridesetim sodelavcem, ki so se sestajali na dokaj rednih mesečnih sestankih. Sestanki so potekali od januarja 1974 do junija 1975 navadno ob sredah v sejni sobi SAZU. Ob osnutkih vprašalnic je tekla razprava o problemih stroke: teoretičnih, metodoloških in metodičnih vprašanjih.